

הפתרון: להתעלם מהאוצר

 שלחו להדפסה

יומני סבר

האם הנוקשות של האוצר משקפת את סדר העדיפויות של האזרחים? מי ייצא נשכר מכך שהמרצים שמביאים לנו את פרסי הנובל, שמפארים את הרוח הישראלית, ישובו ללמד חפויי ראש ומוכי כיס? סבר פלוצקר

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

בין הדין לעבודה [דחה בשבוע](#) את פסיקתו בדבר בקשת ראשי האוניברסיטאות לחייב את המרצים הבכירים לשוב לעבודה. עד אז תימשך המערבולת. כל הגופים המעורבים בה: נשיאי האוניברסיטאות, ארגוני המרצים, משרד האוצר, המועצה להשכלה גבוהה, הוועדה לתקצוב ההשכלה הגבוהה, ארגוני הסגל הזוטר והסטודנטים יוצאים נפגעים מההחלטה, אבל הנפגע הגדול ביותר הוא עתידה של המדינה.

בין אם ימצא פתרון לשביתה עד יום ראשון הקרוב ובין אם לא, שנת הלימודים האוניברסיטאית השוטפת כבר שרוטה וכמעט אבודה למדע ולאקדמיה. הדיבורים הרמים על עידוד המציאות באוניברסיטאות שקעו בים המספרים הקטנים. ההמלצות של "ועדת שוחט", שהיו אמורות להביא לרפורמה עמוקה במוסדות הלימודים הגבוהים, אפילו לא הובאו לדין ראשוני בממשלת ישראל. הוועדה קבעה כי אחד הגורמים העיקריים לבריחת המוחות המצטיינים מהארץ, הוא השחיקה בשכר המרצים.

שיהיה ברור: המרצים הבכירים כבר התקפלו ונסוגו דרך ארוכה. הפשרות שהציע בסוף השבוע שעבר ועד ראשי האוניברסיטאות, שהיו מקובלות על המרצים, משקפות ויתורים מרחקי לכת.

אף על פי כן, במהלך המשא והמתן עם משרד האוצר הושפלו המרצים עד עפר ולא נותרה בהם טיפת רצון לצדד במהפכה ש"וועדת שוחט" ממליצה עליה.

ממשלה שרוצה לחולל תמורה בהשכלה לא יכולה להתחילה מפגיעה בעובדי ההשכלה עצמם. כן, אפשר לשבור או לסיים שביתות על-ידי אילוץ ארגוני המורים או המרצים לקבל את התכתיב של האוצר, אבל אי-אפשר להפיח בהם אחר-כך את רוח ההתלהבות הדרושה להתנתת הרפורמות.

עתה מוכנים כבר המרצים להסתפק במועט. אלא שגם מועט זה - יותר מדי בשביל האוצר. ואתה שואל את עצמך, למה האוצר? הרי אין מדינה מערבית נורמאלית שבה מנהלים פרופסורים בכירים באוניברסיטאות את המשא והמתן על הסכמי העבודה והשכר מול פקידים של משרד האוצר. זו המצאה הסותרת את אחת החירויות הנשמרות ביותר: החופש האקדמי.

בדיוק לשם כך, כדי לנתק ולהפריד בין פוליטיקה לאקדמיה, בין שר למדען, הוקמו המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתקצוב המוסדות להשכלה גבוהה. אלא שההפרדה הזו נשמרת רק כל עוד היא נוחה לממשלה ומשרתת את הפוליטיקה ואת הביורוקרטיה. בשבועיים שחלפו הוכח קבל עם ועדה מי הוא בעל הבית השולט באוניברסיטאות: משרד האוצר ואין בלתו.

נשיאי האוניברסיטאות והגופים האמורים לנהל אותן אומנם קיבלו לכאורה סמכויות ניהול נרחבות – לכאורה. למעשה, הם ניצבים כנועים במחזה שמשרד האוצר כתב ומביים. הממונה על השכר באוצר הוא המוסמך היחיד לייצג את המדינה ואת טובת האומה במשא ומתן עם המרצים באוניברסיטאות. בידיו ההכרעה.

עם כל הכבוד לו, אני מרשה לעצמי לפקפק: האם הנוקשות של פקידי

האוצר אכן משקפת את סדר העדיפויות שלנו, של החברה האזרחית בישראל. אזרחי ישראל לא ייצאו מרווחים מכך שהמרצים הבכירים באוניברסיטאות, מי שמביאים לנו את פרסי הנובל, מי שמפארים את הרוח הישראלית, מי שצריכים לשמש מודל לשאיפתו של הדור הצעיר, ישובו ללמד חפויי ראש ומוכי כיס. של מי יהיה הניצחון הזה? או ליתר דיוק: של מי תהיה התבוסה הזו?

מכאן המלצתי לראשי האוניברסיטאות: המבנה הארגוני החדש של האוניברסיטאות מקנה לכם סמכויות ניהול רבות. נצלו אותן. שבו עם המרצים, הגיעו איתם לסיכום וחתמו עליו. האוצר יתנגד? שיתנגד. בבקשה, שיתבע אתכם לדין. אני רוצה לראות את שר האוצר מגיש תביעה משפטית נגד נשיאי אוניברסיטאות המחקר בישראל בשל חתימתם על פשרה הוגנת עם המרצים הבכירים.

דמה לי שיש גבול גם לכוחנות לשמה. אבל אפשר שאני טועה ואין גבול.

[חזרה](#)